

דבר העורכות

זהו הגיליון העשירי של כתב העת **קריאות ישראליות**. ייסדנו אותו באמצע 2021, וגיליונו הראשון ראה אור בינואר 2022. עבורנו יש בכך "סיבה למסיבה", שכן בראשיתה נתקלה היוזמה שלנו בהרבה ספקנות ובהרמת גבות, בנוסח: "כותבים רציניים לא יטרחו להגיש מאמרים בעברית", "פרסום בכתב עת דיגיטלי בלבד הוא בר-חלוף, ולפיכך אינו פורמט מתאים לפרסום אקדמי", "מי יממן אתכם, שכן העלויות המצטברות יהיו גבוהות?". גם המבנה שעליו החלטנו – שני גיליונות מדי שנה קלנדרית, הראשון רב-נושאי והשני המוקדש לנושא ספציפי – נראה לאחדים מעמיתינו מוזר. הוא גם העמיד בפנינו את השאלה אם נצליח לגייס עורכים אורחים וכותבים לנושאים שייבחרו לעמוד במרכז הגיליונות הנושאים.

אבל אנחנו היינו משוכנעות בנחיצות פרסום כזה – פתוח לכול, כתוב בלשון נגישה, שייאר את החברה הישראלית מנקודות מבט עדכניות ולא שגרתיות, ושייתן במה ראויה לחוקרות ולחוקרים שבמקביל לפנייתם לקהילה המדעית הבין-לאומית מעוניינים לחלוק את פרי מחקרם גם עם קהילת החוקרים ועם הציבור בארץ. לשמחתנו לא התבדונו. מאז הגיליון הראשון יצא **קריאות ישראליות** באופן סדיר, במימונה הנדיב של האוניברסיטה הפתוחה, במתכונת של open source, כלומר ללא צורך ברכישת מנוי כדי לקרוא בו, ואף הצליח למשוך כותבים וכותבות, כך שלא נאלצנו לדלג ולו על גיליון אחד.

במהלך הזמן התעשרנו והתגווננו גם מבחינת סוגי החומרים הכלולים בכל גיליון: נוסף למאמרים מלאים ולביקורות ספרים, שאפשר למוצאם בכל כתב עת ראוי לשמו, מאז הגיליון הראשון המשכנו דרך קבע בפרסום "קריאות כיוון" – מסות קצרות, שלהן אמירה תמציתית, אך לא אפארט מדעי מלא. לעתים הן קשורות בנושאו המרכזי של הגיליון, ולעתים סבות סביב נושאים אחרים בעלי עניין. לימים הוספנו גם אפשרות של "קריאה מהירה" – תגובה בענייני השעה, העולה לאתר כתב העת בין גיליון אחד לאחר, ואחר כך ממוקמת בגיליון הבא. להבדיל מן המאמרים מן השורה, קריאות הכיוון והקריאות המהירות אינן כפופות לקריאת עמיתים טרם פרסומן, אלא עולות בהתאם לשיקול דעתנו כעורכות בדבר הרלוונטיות העדכנית שלהן.

כדי להשתמש ביכולותיו של הפרסום הדיגיטלי הוספנו גם מדור ראיונות עם חוקרים בולטים, בהנחיית פרופ' גיא בן פורת, וכן מדור המוקדש לתערוכות המוצגות בעת הפרסום, שאוצרת פרופ' תמר אלאור, והוא כולל ויזואליה של המוצגים.

הגיליון הנוכחי הוא גיליון נושאי, והוא מוקדש לנושא ההגירה בהקשר הישראלי. מאמר הפתיחה, שכתבו העורכות האורחות של הגיליון, פרופ' הללי פינסון וד"ר אורית גזית, מסביר בפרוטרוט את התמות המארגנות את המאמרים ואת קריאות הכיוון הקשורות בנושא. החומרים המגוונים הניבו גיליון עשיר ולא שגרתי, ה"משוחח" עם הספרות העשירה ועם הדיונים הרבים המתקיימים כיום בעולם ובישראל סביב סוגיית ההגירה.

כבגיליונות קודמים נכללים בחומר ביקורות ספרים, וכן שיחה של פרופ' בן פורת – הפעם עם פרופ' אלי קוק, המגדיר עצמו "היסטוריון של הקפיטליזם" – בנושא מצבו של הקפיטליזם העכשווי ומעמדו של היחיד בו כבעל סוכנות (agency) קלושה מול איתני השוק. בהמשך יתווסף לגיליון זה גם ריאיון שתקיים פרופ' תמר אלאור עם אנריאטה אליעזר-ברונר, אוצרת הביאנלה לאומנויות ולעיצוב במוזיאון ארץ ישראל.

אנו מקוות שהחומר הרואה כאן אור יזכה לתהודה הראויה לו, וחוזרות וקוראות לכן לכם לשלוח לנו חומרים מחקריים מסוגים שונים, תוך כדי הבטחה להיות פתוחות גם לפורמטים פחות מקובלים.

העורכות,

פרופ' עדנה לומסקי-פדר ופרופ' תמר הרמן